

וטעם החילוק בין באר לבור: בבור חיישינן שמא יפסקו המים, וימשיכו גם אז לטלטל בין הפסין — והרי חכמים לא התירו אלא משום בהמת עולי רגלים.
אבל בבאר לא פסקי מיא.

איכא דאמרי שכך היה הדיוק של הגמרא:

מדלא קתני כברייתא: **חנניא אומר**: עושיין חבלין לבור ופסין לבאר.

מכלל זה אתה למד, **דלחנניא, לא שנא בור ולא שנא באר** — רק חבלין, אין, אתה עושה מסביבם. אבל פסין לא עושיין סביבותיהם.

והוינן בה: **לימא מתניתין — דלא כחנניא!**

ומשנינן: **אפילו תימא** מתניתין **חנניא** היא. כי אף חנניא מודה דעושיין פסין לבאר.

והא דאמרת, אם כן אמאי לא קתני: וחנניא אומר, עושיין חבלין לבור ופסין לבאר?!?

הא לא קשיא.

חנניא — **למאי דקאמר תנא קמא** "עושיין פסין לבור" קא מהדר ליה חנניא, שאין עושיין לבור פסין.

אבל באר, שלא נזכרה בדברי תנא קמא, אף חנניא לא הזכירה בדבריו.

ומיהו לדינא, מודה חנניא, דלביראות אכן עושיין פסין, וכדאיתא במתניתין.

עד כאן דברי האיכא דאמרי.

תו הוינן בה: **לימא מתניתין**, דקתני בה, עושיין פסין ל"ביראות" ולא קתני ל"בורות" — **דלא כרבי עקיבא** היא! (10)

דתנן: אחד באר הרבים, שאין דרך שייפסקו מימיו.

ואחד בור הרבים, דאף אי פסקי מיא, יזכירו זה לזה שלא לטלטל.

ואחד באר היחיד — שאין דרך שיפסקו מימיו.

עושיין לחן פסין.

אבל בור היחיד, כיון שלפעמים נפסקים מימיו — אין עושיין לו פסין.

אלא עושיין לו מחיצה גמורה, גבוהה עשרה טפחים — דברי רבי עקיבא.

למתניתין בדף כב.

ובשיטת התוספות בזה, ראה תוספות דף יח. ד"ה אפילו, ודף כג. ד"ה ובלבד בתוך הדברים, ובמהרש"א שם, ובדף כד: ד"ה לא, ובמהרש"א שם.

10. והוא הדין דהוה מצי למימר לימא מתניתין דלא כתנא קמא דבריייתא, דאמר: עושיין פסין ל"בור". אלא משום דלא ידעינן מאן נינהו תנא

פסין, והכא שייך למיגזר יותר, דכיון שיראו שהתירו אפילו במחיצה גרועה יותר מבית סאתים, ודאי אתי לאיחלופי להתיר בקרפף דאיכא מחיצה מעלייתא.

ולדעת שאר הראשונים דפליגי על רש"י וסבירא להו דביראות לאו היקף לדירה הן, נתבארה שיטתם בכיאר מחלוקת חכמים ורבי יהודה, בדבריהם על מתניתין — ראה תוספות הרא"ש. וברשב"א ריטב"א ורי"ן שנדפסו דבריהן